

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

X

**ВСЕУКРАЇНЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

27-28 квітня 2023 року

Матеріали

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ X ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 27-28 квітня 2023 року)

Суми, 2023

С-70 Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства:

Матеріали десятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, 27–28 квітня 2023 р.) / уклад. М. М. Набок. Суми : Сумський державний університет, 2023. 367 с.

До збірника увійшли наукові матеріали, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, етнолінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Складовою збірника є наукові розвідки з питань релігії та культури, соціальних і міжкультурних комунікацій, психологічної теорії та практики, соціологічних досліджень.

Для викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв та коледжів, усіх, хто цікавиться питаннями соціогуманітарного напрямку.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

СЕКЦІЯ 4.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Наталія Симоненко,

канд. пед. наук

викладач кафедри іноземних мов

Сумського державного університету

РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність дослідження. Основною метою навчання іноземних мов у вищій медичній освіті є формування та розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичному володінню іноземною мовою та формування іншомовної компетенції майбутніх медиків. Володіння іноземною мовою є обов'язковою складовою професійної підготовки майбутнього фахівця медичної галузі. Пріоритетне значення при вивченні іноземної мови у виші надається таким методам організації освітнього процесу, які дають змогу враховувати індивідуальні особливості студентів, стимулюють їхню пізнавальну активність, забезпечують розвиток творчого нестандартного мислення тощо.

Створення нових можливостей для підвищення мотивації навчання та професійної іншомовної компетенції студентів медичних спеціальностей, можливе, на нашу думку, за рахунок вивчення особливостей та практичного досвіду впровадження методу «рольова гра» (Role Play), яка активно застосовується у процесі викладання іноземних мов у медичному виші.

Метою нашої роботи є аналіз особливостей застосування рольової гри як засобу досягнення професійної іншомовної компетенції студентів медичних спеціальностей.

Відповідно до визначеної мети у нашому дослідженні розв'язуються такі **завдання**: 1) опрацювати наукову літературу з теми дослідження; 2) з'ясувати

значення та обґрунтувати застосування рольової гри для підвищення іншомовної професійної компетентності студентів медичних спеціальностей.

Основні результати дослідження. Мета застосування рольових технологій в навчанні – розвиток стійкого пізнавального інтересу у студентів через різноманітні ігрові навчальні форми. Рольова гра являє умовне відтворення її учасниками реальної практичної діяльності людей, створює умови реального спілкування. Ситуації, що моделюються в рольовій грі, дозволяють наблизити мовну діяльність на заняттях до реального спілкування. На нашу думку, рольова гра сприяє формуванню навичок діалогічного і монологічного мовлення, активізації мовленнєвої діяльності.

Дослідниця Л. Русалкіна виокремлює обов'язкові компоненти в організації та проведенні рольової гри в процесі підготовки майбутніх лікарів: 1) моделювання умов і динаміки професійної діяльності; 2) ігрове моделювання змісту й форм майбутньої діяльності; 3) співпраця студентів і викладачів у процесі розв'язання конкретних навчальних проблем; 4) діалогічне спілкування студентів у процесі гри; 5) проблемність змісту імітаційної моделі й процес його розгортання в ігровій діяльності [1, с. 125].

Практична спрямованість рольових ігор набуває особливого значення в медичному виші, де іноземна мова вивчається у тісному взаємозв'язку із професією, тому на етапі навчання рольові ситуації максимально наближені до майбутньої професії. Рольова гра – це мовна, ігрова та навчальна діяльність одночасно. З точки зору студентів, рольова гра – це ігрова діяльність, в процесі якої вони виступають в різних ролях. Навчальний характер гри ними часто не усвідомлюється. З позицій викладача мета гри – формування та розвиток мовних навичок і умінь студентів. Викладач виступає в ролі фасилітатора, який може допомогти, направити, підказати.

Рольові вправи можуть варіюватися від простих («Як би ви представили себе пацієнту?») до складних (в ході гри студенти вирішують певні етичні проблеми щодо лікування пацієнтів. Так, наприклад, студентам можна запропонувати розіграти ситуації за такою схемою: працівник реєстратури –

пацієнт; медсестра поліклінічного відділення – амбулаторний хворий; дільничний лікар – пацієнт; головний лікар – родичі пацієнта тощо. Зазначимо, що обов'язковим елементом рольових ігор є розв'язання однієї або декількох проблемних ситуацій, що забезпечує максимальну активізацію комунікативної діяльності студентів.

Для успішної рольової гри доцільно розділити студентів на малі групи. Необхідно розподілити ролі та встановити ліміт часу для побудови діалогу. Можна проводити обмін ролями і дати кожному студенту шанс бути лікарем, медсестрою та пацієнтом. Якщо є час, можна дати можливість групам представити свою сценку всій аудиторії [2].

На думку Л. Русалкіної, у процесі «рольової гри» студенти об'єднують зусилля, досвід, творчий потенціал для спільних дій, що допомагає створити сприятливе навчальне середовище, в якому студенти самі регулюють правила і відчують психологічну та творчу свободу [1, с. 123]. Як зазначають дослідники, перевага гри полягає у свободі вибору: можливості невдачі, експериментування, особистих вподобань, фокусування зусиль – тобто свободи індивідуалізації навчальної структури [4, с. 91]. У медичній освіті гра застосовується як метод формування психомоторних навичок та як засіб для формування навичок роботи у команді і прийнятті рішень [4, с. 91]. На нашу думку, гра сприяє розвитку самостійності, критичного мислення та формуванню навичок прийняття рішень, як самостійних так і групових.

Проводити рольову гру доцільно дотримуючись певних вимог:

- 1) спрямування на стимулювання мотивації навчання, інтересу і бажання брати у ній участь;
- 2) гра повинна ґрунтуватися на основі реальної ситуації спілкування;
- 3) ретельна підготовка гри з точки зору змісту, форми та чіткої організації;
- 4) рольова гра повинна бути прийнята всією групою;
- 5) створення доброзичливої творчої атмосфери, почуття задоволення, радості;
- 6) рольова гра «підказує» студентам мовні моделі, які можна використовувати для висловлення власної думки щодо навчальної ситуації

в залежності від соціальної характеристики учасників;

- 7) рольова гра несе в собі момент несподіванки, з яким так часто зустрічаються студенти в процесі навчання. Під час рольової гри, як і в реальному спілкуванні, учасники повинні слухати, один одного, так як, не знаючи заздалегідь, що скажуть їхні партнери, вони повинні швидко думати і однаково реагувати на репліки своїх товаришів [3, с. 179].

Отже, проведений аналіз дозволяє констатувати, що використання рольової гри допоможе зацікавити навіть самого невмотивованого студента, допоможе розкритися, підвищити мотивацію до вивчення іноземної мови у медичному ЗВО. За умови правильного використання рольової гри можна отримати такі результати:

- 1) мотивацію студентів та вищий рівень їх залучення у навчальний процес;
- 2) швидке досягнення навчальних цілей;
- 3) співпрацю та здорову конкуренцію;
- 4) вищий рівень уваги та концентрації на навчанні;
- 5) сприяє створенню осмисленого навчального досвіду.

Список використаних джерел:

1. Русалкіна Л. Г. Використання ділових і рольових ігор у процесі навчання іноземної мови студентів медичних ВНЗ. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі : зб. наук. праць. Вип. 26. Харків, 2015. С. 119–127.
2. Bring on the Drama! 11 Role Play Topics for the ESL Classroom. URL: <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-role-play-topics/>
3. Heru, A. M. Role Play in Medical Education to Address Student Mistreatment. *Virtual Mentor*, 16(3), 2014. p. 177–181.
4. Patricia A. Thomas, David E. Kern, Mark T. Hughes, Belinda Y. Chen. Curriculum Development for Medical Education: A Six-Step Approach. – Baltimore : Third Edition : Johns Hopkins University Press, 2016 – p. 300.